

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ
ТА БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ
ТА ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ»**

**Харків
2018**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ
ТА БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ
ТА ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ»**

[другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»]

**Харків
2018**

Методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Оскарження рішень, дій та бездіяльності державних та приватних виконавців» [другий (магістерський) рівень вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»] / уклад.: К.А. Гузе, В.В. Заботін, А. Ю. Каламайко та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 28 с.

У к л а д а ч і : К.А. Гузе,
В.В. Заботін,
А. Ю. Каламайко,
С. О. Кравцов,
Д.М. Сібільов,
І. М. Череватенко

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2018

В С Т У П

Навчальний курс передбачає вивчення питань, пов'язаних із оскарженням рішень, дій та бездіяльності державних та приватних виконавців, а також позовів до них.

Практичні заняття проходять у формі розв'язання завдань та складання документів. При підготовці до занять у результаті самостійної роботи студенти мають опанувати нормативну базу і рекомендовану літературу, доопрацювати конспекти лекцій.

Виконуючи завдання, слід вивчити умови, дати юридичний аналіз наведених обставин, відповіді на всі теоретичні й практичні запитання і викласти відповіді письмово у вигляді розгорнутих, обґрунтованих і мотивованих рішень з посиланням на певні норми права. Складання документів виконавчого провадження відбувається згідно з вимогами чинного законодавства.

На практичних заняттях перевіряється ступінь засвоєння студентами теорії з відповідних питань, законодавства та практики його застосування. Підсумковою формою контролю знань є залік, який має на меті перевірити рівень засвоєння теоретичних знань, уміння їх застосовувати, а також самостійно працювати з науковою та навчальною літературою.

У результаті вивчення спецкурсу студенти повинні:

- **знати** особливості юрисдикційного розмежування судових функцій у разі оскарження рішень, дій та бездіяльності виконавців; розрізняти правові підстави для подачі скарг, адміністративних та інших позовів;

- **розуміти** процесуальні особливості виконання рішень судів та інших органів;

- **вільно орієнтуватися** у системі законодавства, що регулює виконавче провадження;

- **уміти** правильно тлумачити та застосовувати норми законодавства, яке регулює виконавче провадження в контексті оскарження рішень, дій та бездіяльності виконавців.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Оскарження рішень, дій та бездіяльності виконавців в контексті юрисдикційних повноважень судової влади і реалізації права на судовий захист

З а в д а н н я (1–25)

1. Дзержинським районним судом м. Харків розглянута справа за позовом ХНУ до Писаренка про стягнення заборгованості в розмірі 4243,60 грн та ухвалено рішення на користь позивача.

13.03.2017 р. ХНУ було подано заяву та виконавчий лист, виданий Дзержинським районним судом м. Харків 14.09.2016 р., про стягнення з Писаренка на користь ХНУ заборгованості в розмірі 4243,60 грн до Дзержинського ВДВС м. Харків ГТЮУ у Харківській обл.

23.03.2017 р. стягувачем було отримано повідомлення про повернення виконавчого документа без прийняття до виконання від 17.03.2017 р., в якому зазначалось, що виконавчий документ не відповідає п. 3 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про виконавче провадження», а саме відсутня дата народження боржника.

31.03.2017 р. ХНУ звернувся зі скаргою на дії виконавця і вважає повідомлення про повернення виконавчого документа незаконним і необґрунтованим, що порушує права стягувача, оскільки прийнято безпідставно, а тому підлягає скасуванню.

Яку відповідь має надати суд? Складіть процесуальний документ.

2. За правовою допомогою звернулася Федорова. За її словами, 10.05.2017 р. до неї додому, де вона проживала разом із Калугіним, прийшов виконавець та описав належне їй майно без пояснення причини таких дій і жодного документа з цього приводу їй не вручив, а саме: постанови про відкриття виконавчого провадження та про накладення арешту на майно.

Перевіривши веб-сайт електронних торгів, адвокат

знайшов виставлений на продаж належний Федоровій на праві власності житловий будинок, а також телевізор та холодильник, який придбав Калугін.

15 трав. 2017 р. на заяву про видачу постанов про відкриття виконавчого провадження було надано копії постанов про відкриття виконавчого провадження. З них випливає, що державний виконавець відкрив виконавче провадження на підставі ухвали Чутівського міськрайонного суду про закриття провадження у справі в зв'язку з визнанням мирової угоди, за якою Калугін мав виплатити Паську 11000 грн.

Адвокат вважає, що на виконання даної мирової угоди мав бути виданий виконавчий лист, а тому дії державного виконавця щодо відкриття виконавчого провадження є неправомірними.

Які порушення процедури наявні? Які документи має скласти адвокат, щоб захистити інтереси Федорової?

3. 31 серп. 2017 р. до суду надійшла скарга прокурора на дії та рішення державного виконавця Васильківського відділу державної виконавчої служби м. Миколаїв Головного територіального управління юстиції в Миколаївській обл. Слюсаренка, які полягають у поверненні стягувачу 07 лип. 2017 р. виконавчого листа Ленінського районного суду м. Миколаїв від 21 черв. 2017 р. без прийняття до виконання. Також прокурором оскаржено постанову від 09 серп. 2017 р. безпосереднього начальника зазначеного державного виконавця, якою відмовлено у задоволенні скарги прокурора на повернення виконавчого документа без виконання.

Повідомлення державного виконавця про повернення виконавчого документа стягувачу отримано 21 лип. 2017 р., а 28 лип. 2017 р. оскаржено начальнику відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, за результатами чого отримано постанову від 09 серп. 2017 р. про відмову у задоволенні скарги. Відповідно до поштової відмітки, скарга прокурора була подана на пошту 21 серп. 2017 р.

Чи дотримано строки звернення до суду зі скаргою на дії виконавця? Чи має прийняти скаргу до розгляду суд?

4. За ухвалою Святошинського районного суду м. Київ у справі за позовом Шило до Кудрявцева про визнання права власності та витребування автотранспорту накладено арешт на належний відповідачу автомобіль. Державним виконавцем проведено опис та арешт зазначеного майна. Арештований автомобіль було вилучено та передано на відповідальне зберігання. В судовому порядку ТОВ «Поршень» оскаржує дії державного виконавця по накладенню арешту в частині вилучення автотранспорту, посилаючись на те, що в результаті вилучення він як підприємець позбавлений можливості отримувати прибуток від використання автомобіля. До того ж арешт у порядку забезпечення позову, на думку заявника, має стосуватися лише обмеження права розпоряджатися арештованим майном шляхом його заборони відчуження с подальшим переданням на зберігання власнику (відповідачу) без обмеження права користування та володіння.

Оцініть правомірність дій виконавця і доводів заявника. Кому належить право вибору обмеження повноважень боржника при накладенні арешту на майно?

5. Під час здійснення виконавчих дій по стягненню заборгованості приватний виконавець Дудко зазначив, що боржник має сплатити стягувачеві 8000 грн, але при цьому не надав копію постанови про відкриття виконавчого провадження, хоча й зазначив, що вона є. Запропонував сплатити грошові кошти одразу, оскільки у подальшому на суму буде нараховуватися пеня та виконавчий збір. На відмову боржника почав грубо себе поводити, кричав на боржника та членів його сім'ї, погрожував застосуванням фізичної сили та притягненням до кримінальної відповідальності.

Які порушення закону допущені виконавцем? Яким чином боржник може захистити себе від незаконних дій виконавців, зокрема, приватних?

Тема 2. Публічно-правові та приватно-правові передумови щодо оскарження дій, рішень та бездіяльності виконавців та позови у виконавчому провадженні

6. Під час здійснення виконавчих дій боржник заявив відвід експерту, посилаючись на те, що він приятелює зі стягувачем, з яким кожного вівторка протягом декількох років грає у футбол, що свідчить про безпосередню заінтересованість експерта у результатах виконання рішення суду. Постановою державного виконавця боржнику відмовлено у відводі експерта.

Боржник, вважаючи постанову державного виконавця міжрайонного відділу державної виконавчої служби по Індустріальному та Немишлянському районах м. Харків Головного територіального Управління юстиції у Харківській обл. незаконною, тобто такою, що порушує його права, звернувся до начальника зазначеного відділу зі скаргою.

Дайте правову оцінку діям боржника. Яким чином можливо оскаржити постанову державного виконавця?

7. Тараненко О.О. 25.08.2017 р. звернувся до приватного виконавця виконавчого округу Харківської обл. із заявою, в якій просив відкрити виконавче провадження та звернути стягнення на майно боржника. Приватний виконавець виніс відповідні постанови, однак під час здійснення виконавчих дій установив, що у боржника недостатньо коштів для задоволення в повному обсязі вимог О.О. Тараненко. Унаслідок цього приватним виконавцем було прийнято рішення про звернення стягнення на інше майно боржника, серед якого, як виявилось, нерухомого майна не було. Виконання такого стягнення фактично проводилося після двадцять третьої години наступного дня у квартирі боржника.

12.09.2017 р. боржник оскаржив дії приватного виконавця до суду, посилаючись на те, що вилучення арештованого майна здійснювалося в заборонений для цього час, а також через те, що під час виконавчих дій указаний виконавець сварився та ображав його в присутності понятих, вимагав відшкодувати завдану йому моральну шкоду у розмірі 2500 грн.

Розглянувши матеріали справи та дослідивши наявні докази, суд, посилаючись на те, що оскарженню підлягають лише постанови виконавців, своєю ухвалою відмовив у задоволенні скарги на дії приватного виконавця та відшкодування моральної шкоди.

Чи правильні дії суду? Чи може боржник оскаржити таку ухвалу? Які підстави для оскарження рішень, дій чи бездіяльності виконавців та посадових осіб органів державної виконавчої служби?

8. А.О. Дзюба пред'явив до Державного казначейства виконавчий лист на примусове виконання рішення Московського районного суду м. Харків про стягнення грошових коштів пенсії у розмірі 47 000 грн, що входить до складу спадщини.

Державне казначейство відмовилось виконувати вказаний виконавчий лист, посилаючись на те, що воно не є органом примусового виконання.

Чи відповідають дії Державного казначейства вимогам чинного законодавства? Надайте стягувачу правову допомогу щодо можливості захисту його права?

9. До Київського підрозділу примусового виконання рішень відділу державної виконавчої служби Головного управління юстиції в Харківській обл. на примусове виконання надійшов виконавчий лист про стягнення за рішенням Київського районного суду м. Харків з боржника на користь стягувача за договором позики 500 000 грн. Державним виконавцем було складено акт опису та арешту майна і накладено арешт на будинок і земельну ділянку боржника.

Оскільки майно не було реалізовано на прилюдних торгах, які проводилися неодноразово, і після проведення повторної оцінки стягувачу було запропоновано залишити нереалізоване майно за собою, на що він погодився. У зв'язку з цим державний виконавець прийняв відповідну постанову та склав акт про передачу майна стягувачу в рахунок погашення боргу. На підставі постанови та акта державного виконавця приватний нотаріус видав свідоцтво про право власності на будинок.

Боржник, не погоджуючись з такими діями державного виконавця, оскаржив їх до суду. Посилаючись у своїй скарзі на те, що у наведений вище спосіб виконавець фактично вчинив правочин, який не відповідає вимогам ст. 203 Цивільного кодексу України. Зокрема, передача будинку, в якому постійно проживали малолітні особи, відбулася з порушенням закону, без згоди органу опіки та піклування.

Суд своєю ухвалою визнав дії державного виконавця незаконними та скасував його постанову про передачу стягувачу в рахунок погашення боргу будинок боржника і земельної ділянки, а також свідоцтво про право власності стягувача на будинок.

Оцініть дії суду? У чому різниця між адміністративною та судовою формами (порядками) захисту прав?

10. Постановою державного виконавця І.І. Боброва Київського підрозділу примусового виконання рішень відділу державної виконавчої служби Головного управління юстиції в Харківській обл. (далі – державного виконавця) від 01.06.2014 р. оголошено автомобіль боржника А.Є. Куксова Шкода Фабія 2013 р. випуску (далі – Шкода Фабія) в розшук, а також постановою від 01.06.2014 р. на вказаний автомобіль накладено арешт і оголошено заборону на його відчуження.

10.10.2017 р. до державного виконавця звернувся Н.В. Шуклін, який є спадкоємцем А.Є. Куксова, із заявою про скасування постанов від 01.06.2014 р. про оголошення автомобіля Шкода Фабія та про накладення арешту і оголошення заборони на його відчуження. Однак 01.11.2017 р. він отримав письмову відмову в скасуванні цих постанов через відсутність у нього права на оскарження таких рішень державного виконавця.

15.11.2017 р. Н.В. Шуклін, не погоджуючись з указаною відмовою на скасування постанов від 01.06.2014 р., оскаржив її до начальника відділу Київського підрозділу примусового виконання рішень відділу державної виконавчої служби Головного управління юстиції в Харківській обл. (далі – ВДВС). Проте 01.12.2017 р. так само отримав відмову в скасуванні зазначених постанов.

10.12.2017 р. Н.В. Шуклін звернувся до Київського районного суду м. Харків зі скаргою на посадових осіб ВДВС, в якій вимагав визнати їх дії незаконними та скасувати постанови від 01.06.2014 р. про оголошення автомобіля Шкода Фабія та про накладення арешту і оголошення заборони на його відчуження. Свої вимоги обґрунтував тим, що існування наведених постанов обмежує його право власності як власника спадкового майна (реалізував право на спадщину).

Дайте правову оцінку ситуації? Яке рішення має ухвалити суд?

Тема 3. Перегляд рішень щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності виконавців в апеляційному порядку

11. У 2017 р. 20.07 старший державний виконавець відділу примусового виконання рішень Управління державної виконавчої служби (ДВС) Головного територіального управління юстиції у Харківській обл. звернувся до суду з поданням про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України без вилучення паспорта громадянина України для виїзду за кордон боржника у виконавчому провадженні ВП№ 53714823 Величко до виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням Золочівського районного суду Харківської обл. від 06.09.2016 р. у справі № 622/877/15-ц про стягнення з Величко на користь Іваненко суми боргу в розмірі 174000 доларів США за договором позики від 02 лип. 2015 р. та 3775,80 грн у рахунок відшкодування понесених судових витрат.

Ухвалою Московського районного суду м. Харків від 27 лип. 2017 р. подання старшого державного виконавця відділу примусового виконання рішень ДВС Головного територіального управління юстиції у Харківській обл. задоволено.

В апеляційній скарзі Величко, посилаючись на порушення судом першої інстанції норм процесуального права та неправильне застосування норм матеріального права, просить скасувати цю ухвалу суду першої інстанції та постановити нову ухвалу про відмову в задоволенні подання старшого

державного виконавця відділу примусового виконання рішень ДВС Головного територіального управління юстиції у Харківській обл. про тимчасове обмеження його у праві виїзду за кордон.

Зазначивши при цьому, що судом першої інстанції не враховано, що він не вчиняв будь-яких дій, спрямованих на недопуск державного виконавця до опису майна, частково погасив борг стягувачу Іваненко, а державним виконавцем не надано допустимих доказів про ухилення його від виконання покладених на нього рішенням суду обов'язків.

Яке рішення має ухвалити апеляційний суд? Який порядок розгляду апеляційним судом даної категорії справ? Чи підлягає касаційному оскарженню рішення апеляційного суду про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України без вилучення паспорта громадянина України?

12. Державним виконавцем Придніпровського відділу державної виконавчої служби м. Черкаси Головного територіального управління юстиції у Черкаській обл. відкрито виконавче провадження на виконання рішення Придніпровського районного суду м. Черкаси, ухвалено постанову про стягнення з боржника Петренко витрат виконавчого провадження у сумі 117 грн.

У вересні 2017 р. Петренко звернувся до суду із скаргою на рішення вказаного державного виконавця, в якій просив визнати незаконною, протиправною та скасувати постанову державного виконавця про стягнення з боржника Петренка витрат виконавчого провадження у сумі 117 грн.

Ухвалою Придніпровського районного суду м. Черкаси від 04 верес. 2017 р. відмовлено у відкритті провадження за скаргою Петренка та роз'яснено право на звернення з позовом до суду в порядку адміністративного судочинства.

Не погоджуючись із зазначеною вище ухвалою суду першої інстанції, Петренко подав апеляційну скаргу, в якій просить скасувати її у зв'язку з порушенням судом норм процесу-

ального права, а справу скерувати до районного суду для продовження розгляду.

У порядку якої юрисдикції розглядаються скарги на дії державного виконавця щодо стягнення витрат виконавчого провадження?

13. У листопаді 2016 р. товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) «ОТП Факторинг Україна» звернулося до суду із позовом, в якому просило припинити обтяження у вигляді арешту нерухомого майна, реєстраційний № 12629453, зареєстроване у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно на підставі постанови про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження, винесеної заступником начальника відділу державної виконавчої служби Комінтернівського районного управління юстиції (далі – Відділ ДВС).

Позовні вимоги ТОВ обґрунтовувало тим, що 18 січ. 2008 р. між Ільченко та ЗАТ «ОТП Банк», в подальшому найменування якого змінено на ПАТ «ОТП Банк» (далі – Банк), укладено кредитний договір № ML-505/003/2008 (далі – Кредитний договір), відповідно до якого ОСОБА_4 була надана кредитна лінія з лімітом 121 087,01 доларів США.

На забезпечення виконання кредитних зобов'язань за Кредитним договором між Банком та Ільченко того ж дня було укладено договір іпотеки, згідно з яким Ільченко передала Банку в іпотеку земельну ділянку, площею 0,096 га, яка знаходиться за адресою – с. Фонтанка, Комінтернівський р-н, Одеська обл.

29 черв. 2010 р. між Банком та ТОВ укладено договір про відступлення права вимоги.

Через неспроможність боржником належним чином виконати зобов'язання за Кредитним договором ТОВ звернулося до суду з позовом про стягнення заборгованості за Кредитним договором. Так, 16 листоп. 2010 р. Суворовським районним судом м. Одеса було винесено рішення про стягнення заборгованості за Кредитним договором.

У 2012 р. 31 трав. видано виконавчий лист №1527/2-882/11 про стягнення з Ільченко на користь ТОВ заборгованості у розмірі 1 157 789,88 грн та судового збору у розмірі 1820,00 грн.

Між ТОВ та боржником досягнуто попередньої домовленості щодо добровільного продажу іпотечного майна. Однак, як стало відомо ТОВ, заступником начальника відділу ДВС 18.06.2012 р. на іпотечне майно накладено арешт, реєстраційний номер обтяження № 12629453. Наявність арешту унеможливає задоволення вимог ТОВ за рахунок заставного майна.

Рішенням Комінтернівського районного суду Одеської обл. від 18.05.2017 р. в задоволенні позову ТОВ до відділу виконавчої служби Комінтернівського районного управління юстиції в Одеській обл., за участю третьої особи – ОСОБА_4, про звільнення майна з під арешту відмовлено повністю.

В апеляційній скарзі ТОВ просить рішення суду першої інстанції скасувати, ухвалити нове рішення про задоволення позову. При цьому посилається на те, що рішення ухвалено при неповному з'ясуванні обставин, що мають значення для справи, невідповідності висновків суду обставинам справи, з порушенням норм матеріального та процесуального права.

Ухвалюючи рішення про відмову в задоволенні позову ТОВ, суд першої інстанції виходив з того, що не надано доказів наявності претензій щодо предмета іпотеки – рішення суду про звернення стягнення на предмет іпотеки, виконавчого напису нотаріуса про звернення стягнення на предмет іпотеки тощо.

Яке рішення має ухвалити апеляційний суд?

14. На ухвалу Калуського міськрайонного суду від 19 жовт. 2017 р. про відмову у задоволенні скарги ОСОБА_1 про визнання дій головного державного виконавця Калуського міськрайонного ВДВС Головного територіального управління юстиції в Івано-Франківській області ОСОБА_1 подала апеляційну скаргу.

Відповідно до Закону України «Про судовий збір» № 3674-VI від 08 лип. 2011 р. зі змінами від 01 верес. 2015 р. за подання до суду апеляційної скарги на ухвалу суду фізичною особою ставка судового збору становить 0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Апелянт вимоги апеляційної скарги судовим збором не сплатив.

Згідно з роз'ясненнями, викладеними в п. 14 постанови № 6 Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ від 07 лют. 2014 р. «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах», урахувуючи, що провадження з виконання судових рішень є завершальною і невід'ємною частиною (стадією) судового провадження по конкретній справі, в якій провадження за скаргою не відкривається, а за подання позовної заяви сплачено відповідний судовий збір, ні розділом VII ЦПК, ні Законом України від 08 лип. 2011 р. № 3674-VI «Про судовий збір» (ч. 1 ст. 3) не передбачена необхідність сплати судового збору за подання скарги на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби, то за подання скарги судовий збір не сплачується.

Апеляційний суд відкрив провадження за апеляційною скаргою та призначив справу до розгляду.

Чи правомірно вчинив апеляційний суд у даній справі? Що є об'єктом апеляційного оскарження в даній справі? Який порядок стягнення штрафу у виконавчому провадженні та який порядок оскарження такої виконавчої дії?

15. Ухвалою Херсонського міського суду Херсонської обл. від 05.10.2017 р. в задоволенні подання Суворовського районного ВДВС м. Херсон ГТУЮ у Херсонській обл. (далі – Суворовського ВДВС) про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи відмовлено.

В апеляційній скарзі ПАТ АБ «Укргазбанк» зазначено, що судом першої інстанції в мотивувальній частині ухвали застосовані норми в редакції Закону України «Про виконавче провадження від 21.04.1999 р., а тому оскаржувану ухвалу не можна вважати законною. Крім того, в матеріалах справи відсутні докази, які б свідчили про наявність у боржника іншої адреси реєстрації, ніж та, яка зазначена у кредитному договорі та у виконавчому листі. Також у матеріалах справи є докази неодноразового відправлення заявником на адреси боржника постанови про відк-

риття виконавчого провадження від 16.02.2017 р. (ВП № 53362203) та попередження про проведення виконавчих дій (опис майна боржника – квартири) 16.03.2017 р., 03.04.2017 р., 21.09.2017 р. (згідно з листами № 730033238009, 7300332328017, 7300332994734, 7300332994726, 7300334231487, 7300334231533).

Таким чином, заявником дотримано приписів ч.1 ст.28 Закону щодо направлення боржнику документів виконавчого провадження та незважаючи на те, що всі вказані вище листи повертались заявнику із закінченням терміну зберігання, боржник вважається повідомленим про початок примусового виконання судового рішення. На підставі чого ПАТ АБ «Укргазбанк» просило ухвалу суду скасувати та постановити нову, якою подання Суворовського районного ВДВС про примусове проникнення до житла боржника задовольнити.

Представник АБ «Укргазбанк» – О.С. Ніценко у судовому засіданні на задоволенні апеляції наполягав з підстав, зазначених у скарзі.

Представник Суворовського районного ВДВС – М.В. Косій – у судовому засіданні проти задоволення апеляційної скарги не заперечував.

Яке рішення має ухвалити апеляційний суд? Чи законне рішення ухвалив Херсонський міський суд Херсонської обл.?

Т е м а 4. Перегляд рішень щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності виконавців у касаційному порядку

16. Заочним рішенням Ковпаківського районного суду м. Суми від 15.11.2010 р. у справі за позовом ПАТ КБ «ПриватБанк» до М.І. Волощук про стягнення кредитної заборгованості з останнього на користь банку стягнуто заборгованість у розмірі 13 673 грн.

7 груд. 2010 р. Ковпаківським районним судом м. Суми було видано виконавчий лист щодо примусового виконання заочного рішення. У 2011 р. 6 січ. державним виконавцем Ковпаківського ВДВС м. Суми ГТУЮ у Сумській обл. (далі – державним виконавцем) винесено постанову про відкриття виконавчого провадження, а 5 жовт. 2012 р. на адресу М.І. Воло-

шук направлено вимогу щодо добровільного виконання судового рішення; 8 жовт. 2012 р. державним виконавцем зроблено запит про наявність у боржника транспортних засобів.

У 2013 р. 6 груд. державний виконавець виніс постанову про розшук автомобіля марки Daewoo, моделі Nexia, 2009 р. випуску, який належить боржнику.

17 трав. 2015 р. державним виконавцем зроблено запит до державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень відносно боржника. Відповідно до акта державного виконавця від 21.05.2015 р. у боржника не виявилось майна, на яке можливо звернути стягнення, за адресою, вказаною у виконавчому документі; 29 трав. 2015 р. державним виконавцем складено акт про те, що постанова державного виконавця від 6.12.2013 р. про розшук автомобіля не виконана, автомобіль не затриманий.

29 трав. 2015 р. державним виконавцем винесена постанова про повернення виконавчого листа стягувачу, а в липні 2015 р. ПАТ КБ «ПриватБанк» звернулося до суду зі скаргою на дії державного виконавця щодо постанови про повернення стягувачу виконавчого листа, посилаючись на те, що вказана постанова винесена з порушенням вимог Закону України «Про виконавче провадження», оскільки державний виконавець недбало підійшов до виконання своїх обов'язків, не вжив усіх можливих заходів для розшуку майна боржника. Крім того, надіслав оскаржувану постанову стягувачу без повідомлення про вручення.

У зв'язку з цим банк просив: визнати дії державного виконавця щодо не надіслання рекомендованим листом з повідомленням про вручення постанови про повернення виконавчого документа неправомірними; визнати дії державного виконавця про повернення виконавчого документа стягувачу неправомірними; скасувати постанову про повернення виконавчого документа стягувачу; зобов'язати державного виконавця провести виконавчі дії з виконання рішення Ковпаківського районного суду м. Суми від 15.11.2010 р.

Ухвалою Ковпаківського районного суду м. Суми від 08.12.2015 р., залишеною без змін ухвалою колеґії суддів судової палати у цивільних справах апеляційного суду Сумської

обл. від 28.12.2015 р., скаргу задоволено частково. Визнано дії державного виконавця про повернення виконавчого документа неправомірними. Скасовано постанову про повернення виконавчого документа стягувачу від 29.05.2015 р. Зобов'язано державного виконавця провести виконавчі дії з виконання заочного рішення.

У касаційній скарзі державний виконавець просить скасувати оскаржувані ухвали та постановити нову ухвалу, якою відмовити в задоволенні скарги, посилаючись на неправильне застосування судами норм матеріального права і порушення норм процесуального права.

Яке рішення має прийняти суд касаційної інстанції? Які строки касаційного оскарження у справах про оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавця?

17. У серпні 2016 р. Є.В. Соболев звернувся до суду зі скаргою на дії державного виконавця, в якій просив: визнати дії державного виконавця щодо неповідомлення його про відкриття виконавчого провадження та про вчиненні дії в рамках виконавчого провадження неправомірними; визнати неправомірною бездіяльність державного виконавця щодо не перевірки наявного у нього іншого майна, крім нерухомого, за рахунок якого можна було задовольнити вимоги стягувачів; визнати неправомірними та протиправними дії державного виконавця щодо направлення заявки на реалізацію та вчинення подальших дій щодо реалізації на електронних торгах 1/3 частини квартири, що належить йому на праві власності; визнати неправомірними та протиправними дії державного виконавця щодо не направлення постанови про зупинення виконавчого провадження до організації, що здійснювала реалізацію квартири, що належить йому на праві власності; визнати неправомірною та протиправною бездіяльність державного виконавця щодо не направлення постанови про закінчення виконавчого провадження до організації, що здійснювала реалізацію квартири, що належить йому на праві власності.

Скаргу Є.В. Соболев обґрунтовував тим, що на примусовому виконанні в Автозаводському ВДВС м. Кременчук ГТУЮ у Полтавській обл. (далі – Автозаводського ВДВС) знаходиться

виконавче провадження, в якому Є.В. Соболев є боржником, при цьому його не було належним чином повідомлено про відкриття вказаного провадження. До того ж державним виконавцем не перевірено дійсний розмір заборгованості з урахуванням погашення боргу в добровільному порядку, а також неправомірно проведено виконавчі дії щодо реалізації належної йому квартири.

Ухвалою Автозаводського районного суду м. Кременчук Полтавської обл. від 2.11.2016 р., залишеною без змін ухвалою апеляційного суду Полтавської обл. від 12.01.2017 р., скаргу Є.В. Соболева задоволено. У ході судового розгляду встановлено, що Є.В. Соболев не був повідомлений державним виконавцем про відкриття виконавчого провадження, а також те, що державний виконавець не сприяв виконанню судового рішення боржником у добровільному порядку, чим порушив права останнього.

У касаційній скарзі начальник Автозаводського ВДВС, посилаючись на порушення судами першої та апеляційної інстанцій норм процесуального права та неправильне застосування норм матеріального права, просить скасувати оскаржувані судові ухвали.

Яке рішення має прийняти суд касаційної інстанції? Хто може звернутися до суду касаційної інстанції із касаційною скаргою у справах про оскарження рішень, дій або бездіяльності державного виконавця?

18. Рішенням Деснянського районного суду м. Чернігів від 18.09.2012 р. зі С.А. Ковальчук стягнуто на користь ПАТ «УкрСиббанк» заборгованість за кредитним договором у розмірі 661 334 грн. У 2013 р. 7 черв. державним виконавцем Деснянського ВДВС м. Чернігів ГТУЮ у Чернігівській обл. винесено постанову про відкриття виконавчого провадження з примусового виконання за виконавчим листом від 28.01.2013 р., виданого Деснянським районним судом м. Чернігів.

При перевірці матеріалів кредитної справи по боржнику шляхом перевірки актуальності стану вказаного вище виконавчого провадження банком було встановлено факт винесення державним виконавцем постанови від 06.10.2015 р. про повер-

нення виконавчого документа стягувачу. Станом на 01.09.2016 р. банк не отримав зазначену постанову державного виконавця, супровідний лист та оригінал виконавчого документа.

У вересні 2016 р. ПАТ «УкрСиббанк» звернулося до суду зі скаргою на дії державного виконавця, в якій просило суд: визнати дії державного виконавця щодо не направлення стягувачу винесеної ним постанови від 6.10.2015 р. про повернення виконавчого документа стягувачу протиправними; постанову державного виконавця від 06.10.2015 р. скасувати; визнати дії начальника ВДВС щодо затвердження постанови державного виконавця від 06.10.2015 р. неправомірними та зобов'язати його винести постанову про її скасування; зобов'язати державного виконавця вчинити дії щодо виконання рішення Деснянського районного суду м. Чернігів від 18.09.2012 р. у рамках вказаного виконавчого провадження, а начальника ВДВС зобов'язати забезпечити контроль за виконанням цього виконавчого провадження; зобов'язати начальника ВДВС вчинити дії щодо направлення державним виконавцем банку постанови від 06.10.2015 р.

Ухвалою Деснянського районного суду м. Чернігів від 25.11.2016 р., залишеною без змін ухвалою апеляційного суду Чернігівської обл. від 24.06.2017 р., скаргу ПАТ «УкрСиббанк» задоволено частково. Визнано дії державного виконавця щодо не направлення постанови від 06.10.2015 р. про повернення виконавчого документа стягувачу по виконавчому провадженню протиправними. Постанову державного виконавця про повернення виконавчого документа стягувачу від 06.10.2015 р. скасовано. Зобов'язано начальника Деснянського ВДВС здійснювати контроль за своєчасним проведенням повного обсягу виконавчих дій по виконавчому провадженню. В іншій частині скарги відмовлено.

У касаційній скарзі державний виконавець, посилаючись на порушення судами норм процесуального права, просить оскаржувані судові рішення скасувати й постановити нову ухвалу, якою у задоволенні скарги ПАТ «УкрСиббанк» відмовити.

Яке рішення має прийняти суд касаційної інстанції? Які підстави касаційного оскарження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності державного виконавця?

19. М.В. Манжос звернувся до суду зі скаргою на рішення, дії та бездіяльність державного виконавця Святошинського РВДВС м. Київ ГТУЮ у м. Київ. У скарзі М.В. Манжос просив визнати рішення, дії та бездіяльність державного виконавця неправомірними, які грубо порушили його право на своєчасне оскарження дій і призвели до завдання матеріальної та моральної шкоди, що полягає у тому, що він був позбавлений права володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю, отримувати за цей час дохід у вигляді нарахування відсотків тощо, а також були спрямовані не на виконання рішення суду в межах повноважень та у спосіб, визначений Законом України «Про виконавче провадження», а на створення видимості проведення виконавчих дій, фальсифікацію виконавчих документів, які завчасно могли бути виконані у зазначені строки, у свідомому не направленні у визначений Законом України «Про виконавче провадження» строк постанови про закінчення виконавчого провадження та втраті виконавчого листа, виданого судом.

Крім того, просив зобов'язати начальника Святошинського РВДВС м. Київ ГТУЮ у м. Київ (*далі* – начальника Святошинського РВДВС) скасувати постанову про закінчення виконавчого провадження та зобов'язати державного виконавця провести виконавчі дії у порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження», та виконати рішення Святошинського районного суду м. Київ від 22.12.2015 р.

На обґрунтування своїх вимог М.В. Манжос зазначив, що тривала бездіяльність державного виконавця призвела до складання та видачі службовими особами завідомо неправдивих офіційних документів, якими він намагається прикрити свою бездіяльність, яка підпадає під ознаки злочину, передбаченого ст. 366 КК України (службове підроблення).

На порушення вимог Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець, не відкриваючи виконавчого провадження, оскільки постанова відсутня, а копії на адресу заявника надіслано не було, після чотирьох місяців бездіяльності виніс постанову від 13.04.2016 р. про закінчення виконавчого провадження, мотивуючи це тим, що у ході проведення

виконавчих дій ПАТ «Дельта Банк» за адресою: вул. Щорса, 36-6, с. «Троєщина», м. Київ не був розшуканий.

При цьому звідки в указаній адресі з'явилося с. «Троєщина» невідомо, оскільки у виконавчому листі воно не значиться, а в акті розшуку одного із найбільших банків країни у виконавчому провадженні – відсутнє.

Ухвалою Святошинського районного суду м. Київ від 30.04.2017 р., залишеною без змін ухвалою апеляційного суду м. Київ від 12.06.2017 р., скаргу М.В. Манжоса задоволено частково. Визнано дії та бездіяльність державного виконавця неправомірними. У задоволенні вимоги про зобов'язання начальника Святошинського РВДВС скасувати постанову про закінчення виконавчого провадження та зобов'язати державного виконавця провести виконавчі дії в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження» й виконати рішення Святошинського районного суду м. Київ від 22.12.2015 р., відмовлено.

У касаційній скарзі М.В. Манжос просить скасувати ухвали судів попередніх інстанцій у частині відмови у задоволенні його вимоги щодо скасування постанови про закінчення виконавчого провадження та зобов'язання провести виконавчі дії, обґрунтовуючи свою вимогу порушенням судами в цій частині норм процесуального та матеріального права.

Яке рішення має прийняти суд касаційної інстанції? Складіть відповідну ухвалу суду касаційної інстанції? Який склад суду повноважний розглядати цю справу?

20. Рішенням Голопринстанського районного суду Херсонської обл. від 7.09.2015 р., залишеним без змін ухвалою апеляційного суду Херсонської обл. від 9.02.2016 р., Т.В. Демченко зобов'язано усунути перешкоди ТОВ «Херсонавтотранс» у користуванні земельною ділянкою, яка розташована по вул. Приморська, б/н, територія бази відпочинку «Молодість» у с. Більшовик Голопринстанського р-ну.

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 9.03.2016 р. відкрито

касаційне провадження у зазначеній справі та зупинено виконання вказаних судових рішень до закінчення касаційного провадження. Проте державним виконавцем виконавче провадження не було зупинено, а 17 та 21 берез. 2016 р. проведено виконання судового рішення від 07.09.2015 р., у ході якого знищенні будиночки відпочинку, що належать боржнику.

У квітні 2016 р. Т.В. Демченко звернулась до суду зі скаргою на дії та рішення державного виконавця. Обґрунтовуючи скаргу, Т.В. Демченко посилалась на те, що не була належним чином повідомлена державним виконавцем про дату та час проведення виконавчих дій. Крім того, вважає постанову державного виконавця від 11.03.2016 р., на підставі якої з неї стягнуті витрати на проведення виконавчих дій у розмірі 43 826 грн, неправомірною, оскільки ця постанова ухвалена з порушенням вимог Закону України «Про виконавче провадження», а стягнута сума не є витратами на проведення виконавчих дій. Зважаючи на це, Т.В. Демченко просила: визнати незаконними рішення та дії державного виконавця ВДВС Голопристанського міськрайонного управління юстиції у Херсонській обл., які мали місце у межах виконавчого провадження з 10 берез. по 21 берез. 2016 р.; визнати незаконними дії державного виконавця зі складання постанови від 11.03.2016 р. про стягнення з боржника витрат на проведення виконавчих дій у розмірі 43 826 грн.

Ухвалою Голопристанського районного суду Херсонської обл. від 24.05.2016 р., залишеною без змін ухвалою апеляційного суду Херсонської обл. від 23.06.2016 р., у задоволенні скарги Т.В. Демченко відмовлено. У ході судового розгляду судами встановлено, що 16.02.2016 р. державним виконавцем на підставі виконавчого листа від 12.09.2015 р. винесено постанову про відкриття виконавчого провадження на виконання рішення Голопристанського районного суду Херсонської обл. від 7.09.2015 р., залишеного без змін ухвалою апеляційного суду Херсонської обл. від 9.02.2016 р., про зобов'язання Т.В. Демченко усунути перешкоди ТОВ «Херсонавтотранс» у користуванні земельною ділянкою шляхом демонтажу трьох будинків відпочинку.

Боржнику був наданий семиденний строк для самостійного виконання судового рішення. Станом на 25.02.2016 р. це

рішення боржник добровільно виконав. Листами державного виконавця від 9 та 15 берез. 2016 р. Т.В. Демченко повідомлялася про день, час та місце вчинення виконавчих дій, а 17 берез. 2016 р. у призначений час вона не з'явилася на територію бази відпочинку «Молодість», виконавчі дії були розпочаті у її відсутності.

Після демонтажу одного спірного будиночку боржник разом з невідомими особами прибула на місце проведення виконавчих дій та перешкождала діям державного виконавця. Згідно з актом від 21.03.2016 р. виконавчі дії щодо звільнення земельної ділянки шляхом демонтажу трьох будинків проведено у присутності представника стягувача. З наданого суду супровідного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ до ухвали від 9.03.2016 р. встановлено, що копія ухвали була скерована сторонам у справі та суду першої інстанції 23.03.2016 р., тобто після вчинення державним виконавцем оскаржуваних виконавчих дій. Також у ході судового розгляду було встановлено, що постановою державного виконавця від 9.03.2016 р. до участі у проведенні виконавчих дій залучено найману особу-підрядника ТОВ «Будексперт» (*далі* – Підрядник) для демонтування трьох будинків відпочинку.

Згідно з локальним кошторисом на будівельні роботи, загальний розмір вартості проведення робіт по демонтажу спірних будинків становив 43 826 грн. Пунктом 1.1 договору підряду від 11.03.2016 р. № 5/10-07 Підрядник зобов'язався на власний ризик та за власні кошти, з використанням власного інструменту, транспорту та механізмів виконати роботи з демонтажу будинків відпочинку, а замовник (ТОВ «Херсонавтотранс») прийняти та оплатити результати роботи. На цій підставі постановою державного виконавця з боржника Т.В. Демченко стягнуті витрати на проведення виконавчих дій у розмірі 43 826 грн.

У касаційній скарзі Т.В. Демченко просить скасувати ухвали судів першої та апеляційної інстанцій і передати справу до суду першої інстанції, обґрунтовуючи свої доводи порушенням судами норм процесуального права.

Яке рішення має прийняти суд касаційної інстанції? Як Т.В. Демченко захистити свої права? Який порядок стягнення витрат на проведення виконавчих дій?

Тема 5. Практика ЄСПЛ та системні питання судового контролю за виконавчим провадженням

21. Рішенням місцевого суду позов А. до Управління праці та соціального захисту населення про визнання дій неправомірними та стягнення недоплаченої разової допомоги задоволено. Визнано дії Управління неправомірними та зобов'язано провести відповідну одноразову доплату згідно з Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Оскільки зазначене рішення було невиконане у добровільному порядку, державним виконавцем за заявою позивача було відкрито виконавче провадження.

Після проведення виконавчих дій виконавцем була винесена постанова про повернення виконавчого листа боржнику. При цьому відповідна постанова обґрунтовувалася тим, що у боржника відсутні додаткові бюджетні кошти щодо призначеної судом виплати, адже в Державному бюджеті на відповідний рік не передбачене збільшення видаткової частини на фінансування витрат для забезпечення виплат по недоплаченій щорічній допомозі. Не погоджуючись з діями державного виконавця, стягувач звернувся до суду зі скаргою.

Дайте правову оцінку діям державного виконавця. Грунтуючись на практиці ЄСПЛ, визначте, яке рішення повинен прийняти суд у цій справі.

22. Постановою приватного виконавця виконавчий документ А. повернуто без прийняття до виконання. Не погоджуючись з відповідною постановою, А. звернулася до місцевого суду зі скаргою, в якій, посилаючись на положення ст. 124 Конституції України, низку рішень Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), просила суд визнати дії виконавця незаконними, та зобов'язати його відкрити виконавче провадження. В обґрунтування скарги А. зазначила, що рішенням районного суду Запорізької обл. за нею як членом колишнього подружжя визнано право власності на легковий автомобіль, що зареєстрований за її колишнім чоловіком В.

Після набрання рішення законної сили спірний автомобіль відповідач їй не передав та продовжував одноосібно ним

користуватися. З метою вилучення у боржника визнаного за нею майна А. отримала у районному суді виконавчий лист, в якому було зазначено: «виділити А. та визнати за нею право власності на легковий автомобіль».

Цього ж дня А. звернулася з заявою до приватного виконавця, однак виконавчий лист їй було повернуто без прийняття до виконання. Свою постанову виконавець мотивував положеннями п. 7 ч. 4 ст. 4 Закону України «Про виконавче провадження» та зазначив, що в резолютивній частині виконавчого документа не передбачені заходи примусового виконання рішень, а також відсутні норми зобов'язального характеру.

Чи правомірні дії приватного виконавця? На які рішення ЄСПЛ могла посилатися позивачка? Чи підлягає скарга задоволенню?

23. У серпні 2017 р. А. звернувся до суду із скаргою на неправомірні дії державного виконавця, в провадженні якого знаходиться виконавчий лист, виданий районним судом 10 трав. у 2015 р. про зобов'язання Б. та О. звільнити незаконно зайняту земельну ділянку загальною площею 0,12 га. В своїй скарзі стягувач зазначив, що тривалий час рішення суду не виконувалося, на неодноразові його звернення щодо стану виконання виконавчого провадження відділом державної виконавчої служби повідомлення не надавались і лише у липні 2017 р. державним виконавцем винесена постанова про закінчення виконавчого провадження на підставі п 11 ст. 39, ч. 3 ст. 63 Закону України «Про виконавче провадження» в зв'язку з тим, що виконати рішення суду неможливо без участі боржника.

У судовому засіданні встановлено, що згідно з рішенням районного суду від 4 груд. 2014 р. зобов'язано Б. та О. звільнити самовільно зайняту земельну ділянку, яка розташована під будівлею магазину, шляхом знесення магазину та привести земельну ділянку до попереднього стану, в якому та перебувала до проведення будівельних робіт. Також у рішенні встановлено порядок його виконання – це укладення з будівельною організацією договору на виконання робіт з демонтажу будівлі магазину. Вказано, якщо боржниками у добровільному порядку не буде звільнено приміщення магазину від своїх речей, майном необхідно розпо-

рядитися відповідно до вимог чинного законодавства та Закону України «Про виконавче провадження».

Дайте правову оцінку діям державного виконавця. З урахуванням прецедентної практики ЄСПЛ («Войтенко проти України», «Бурдов проти Росії», «Ясіюнісне проти Литви» тощо) сформулюйте висновок суду по даній справі.

24. У березні 2017 р. управління Пенсійного фонду України (далі – управління ПФУ) звернулося до адміністративного суду зі скаргою на дії державного виконавця, у якій просило визнати їх неправомірними щодо винесення постанови про накладення на позивача штрафу та скасувати зазначену постанову. При розгляді скарги судом встановлено, що згідно з виконавчим листом, виданим районним судом, управління ПФУ зобов’язано перерахувати та виплатити пенсію А.

На основі зазначеного вище виконавчого документа державний виконавець виніс постанову про відкриття виконавчого провадження та стягнення з боржника виконавчого збору у відповідності до ст. 27 Закону України «Про виконавче провадження». Листами від 11 лют. 2017 р. та від 5 берез. 2017 р. управління ПФУ повідомило, що не може виконати рішення суду в повному обсязі через відсутність коштів. Державний виконавець своєю постановою наклав на управління ПФУ штраф за невиконання без поважних причин рішення суду в установленій державним виконавцем строк.

Яке рішення повинен прийняти адміністративний суд?

25. ПАТ «Енерговугілля» звернулося до господарського суду з позовом до ДП «Об’єднана компанія «Укрвугіль» про стягнення 4 млн грн. Рішенням суду позовні вимоги задоволено повністю. На виконання вказаного рішення видано наказ, на підставі якого державним виконавцем було винесено постанову про відкриття виконавчого провадження, а згодом постанову про арешт майна боржника, якою накладено арешт на все майно, що належить боржнику.

Не погоджуючись з такими діями виконавця, боржник звернувся до суду зі скаргою, в якій просив постанову про арешт майна визнати недійсною та скасувати, оскільки держав-

ним виконавцем не враховано того, що боржник є державним підприємством, а за Законом України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» встановлено мораторій на застосування примусової реалізації майна державних підприємств та господарських товариств.

Яке рішення повинен прийняти суд у цій справі? Відповідно до прецедентної практики ЄСПЛ дайте правову оцінку випадкам неможливості виконання остаточних судових рішень у зв'язку з запровадженням державою мораторію на вилучення та продаж майна, що належить державним або контрольованим державою підприємствам.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Курс цивільного процесу / За ред. проф. В.В. Комарова. Харків: Право. 2011. С. 940–1024.

Проблеми теорії та практики цивільного судочинства / За заг. ред. проф. В.В. Комарова. Харків: Харків юрид. 2008. С. 918.

Виконавче провадження. Навч.-практ. посібник. В.В. Комаров, В.В. Баранкова, В.А. Бігун та ін. Харків, 2014. 717 с.

Сібільов Д.М. Принципи законності та верховенства права у виконавчому провадженні: ідеологічні аспекти їх реалізації». *Вісник Національної академії правових наук України*. 2012. № 1. С. 118–126.

Сибилёв Д.М. Генезис исполнительного производства в Украине: доктрина и тенденции. *Арбитражный и гражданский процесс*. 2010. № 11. С. 40–44.

Шупеня М.М., Бачук Б.Я., Франків Л.П. Виконавче провадження – завершальна стадія судового процесу. Процесуальні повноваження державного виконавця. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2005. № 12 (50). С. 119–133.

Верба О.Б. Особливості визнання судом мирової угоди на стадії виконавчого провадження. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2008. № 3. С. 1–13.

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ
ТА БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ
ТА ПРИВАТНИХ ВИКОНАВЦІВ»**

[другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»]

У к л а д а ч і : ГУЗЕ Костянтин Анатолійович,
ЗАБОТІН Віталій Вікторович,
КАЛАМАЙКО Андрій Юрійович,
КРАВЦОВ Сергій Олександрович,
СІБІЛЬОВ Денис Михайлович,
ЧЕРЕВАТЕНКО Ірина Михайлівна

Відповідальний за випуск *К. В. Гусаров*
Редактор *В. В. Арнаутова*
Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*